

Turun kaupunki
Kaupunkiympäristölautakunta

Sähköpostilla: kaupunkiymparistotoimiala@turku.fi

Helsinki 5.1.2022

LUOTTAMUKSELLINEN (sisältää hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän liikesalaisuuksia)

HANKINTAOIKAISUVAATIMUS

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena oleva 22.12.2021 tiedoksi saatu päätös:

Turun kaupungin kaupunkiympäristön kaupunkiympäristöjohtajan päätös 22.12.2021 § 210 dnro 8096-2021 / Infran toteutussuunnittelun ja rakennuttamisen yhteinen tiedonhallintajärjestelmä (liitteenä 1, huom. sisältää CivilPoint Oy:n liikesalaisuuksia)

Hankintapäätöksen mukaan hankintayksikkö on hylännyt CivilPoint Oy:n tarjouksen ja valinnut ainoan toisen eli Infrakit Group Oy:n tarjouksen (vertailuhinta [REDACTED] euroa). CivilPoint Oy:n nimi on 31.12.2021 lukien Arkance Systems Finland Oy (jäljempänä CivilPoint).

Vaatimukset

CivilPoint pyytää kunnioittavasti, että hankintayksikkö kumoaa tekemänsä hankintapäätöksen, ei hylkää CivilPointin tarjousta vaan ottaa sen mukaan vertailuun, ja suorittaa tarjousvertailun ja valitsee CivilPointin tarjouksen halvimman vertailuhinnan perusteella (vertailuhinta [REDACTED] euroa]). CivilPointin tarjous on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimukset, tai jos vastoin tätä katsottaisiin, ettei näin kaikilta osin ole, hylkäämisen perusteena oleva vaatimukset ovat syrjiviä eikä niitä tule soveltaa, vaan jättää huomiotta.

Vaihtoehtoisesti, CivilPoint pyytää, että hankintayksikkö kumoaa tekemänsä hankintapäätöksen ja tarjouskilpailu uusitaan, koska tarjouspyynnön vaatimukset, joilla CivilPointin tarjous on hylätty, ovat epäselviä, jolloin tarjouspyyntö ei ole ollut omiaan tuottamaan vertailukelpoisia tarjouksia, ja korjaa siinä todetut virheet, jos hankintayksikkö edelleen aikoo tehdä vastaavan hankinnan.

Perusteet

Hankintayksikkö on CivilPointin tarjouksen hylätessään menetellyt hankintalain vastaisesti.

Vaatimuksen tarkempien perusteiden osalta CivilPoint viittaa liitteenä olevassa markkinaoikeuteen toimitetussa valituksessa esitettyihin perusteisiin (liite 2, salassapidettävä).

Ilmoitamme samalla hankintalain 148 §:n mukaisesti, että asia on saatettu myös markkinaoikeuden tutkittavaksi.

Kunnioittavasti

ARKANCE SYSTEMS FINLAND OY (ENT. CIVILPOINT OY)

Tuija Kaijalainen
asianajaja, Helsinki
yhtiön asiamiehenä

LIITE

- 1 Hankintapäätös (hankintapäätöksen liite 1 sisältää CivilPointin liikesalaisuuksia, jotka on merkitty keltaisella)
- 2 Valitus markkinaoikeudelle 5.1.2022 liitteinen (salassapidettävä, liikesalaisuudet merkitty kaksoisalleiviivauksin hakasulkeissa)

5.1.2022

MARKKINAOIKEUDELLE

Asia Valitus julkista hankintaa koskevassa asiassa

Päätös Turun kaupungin kaupunkiympäristön kaupunkiympäristöjohtajan päätös 22.12.2021 § 210 dnro 8096-2021 / Infran toteutussuunnittelun ja rakennuttamisen yhteinen tiedonhallintajärjestelmä (liite 1, jäljempänä ”hankintapäätös”)

Hankintayksikkö ja yhteystiedot

Turun kaupunki (jäljempänä ”hankintayksikkö”)
Kaupunkiympäristötoimiala
PL 355, 20101 Turku
p. (02) 330 000
Email: turun.kaupunki@turku.fi ja kaupunkiymparistotoimiala@turku.fi

Valittaja Arkance Systems Finland (31.12.2021 saakka CivilPoint Oy), y-tunnus 2709325-1, Espoo (jäljempänä ”valittaja”)

Valittajan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Tuija Kaijalainen
Asianajotoimisto DLA Piper Finland Oy
Fabianinkatu 23, 00130 Helsinki
p. (09) 417 6030
E-mail: tuija.kaijalainen@fi.dlapiper.com

Sisällys

1.	HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSISAANTI	3
2.	VAATIMUKSET.....	3
3.	SALASSAPITO.....	3
4.	VAATIMUSTEN PERUSTEET LYHYESTI	3
5.	VAATIMUSTEN PERUSTEET	4
5.1	Taustaa	4
5.1.1	Hankinnasta.....	4
5.1.2	Hankintaa edeltävät 15.2.2021 ja 14.12.2020 tehdyt suoramarkinnat Infrakitiltä... 5	5
5.1.3	Hankintaa edeltävät suoramarkinnat Infrakitiltä kokonaisuutena.....	6
5.1.4	Aiempien hankintojen merkitys asiassa.....	7
5.2	Tarjouksen hylkäysperusteet ovat virheelliset eivätkä oikeuta tarjouksen hylkäämiseen 8	8
5.2.1	Toiminnallisuuksien käyttö ilman lisäosien- tai sovellusten avaamista tai käyttöä 8	8
5.2.2	Integraatiot yleisimmin käytössä oleviin 3D-koneohjausjärjestelmiin ja mittalaitteisiin	9
5.2.3	10
5.2.4	Turun kaupungin omien karttojen hyödyntäminen WMS-rajapinnan avulla	10
5.2.5	12
5.2.6	Pistepilviaineiston tarkasteleminen 3D-näkymässä.....	13
5.2.7 kansiorakenteen raahaus	13
5.3	Tarjouspyynnön muista vaatimuksista.....	14
5.4	Yhteenveto.....	15

1. HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSISAANTI

Arkance Systems Finland Oy (jäljempänä ”valittaja” tai ”CivilPoint”) on saanut hankintapäätöksen muutoksenhakuohjeineen tiedoksi sähköpostitse 22.12.2021 (liite 2). Tämä valitus on siten tehty määräajassa eli 14 päivän kuluessa.

2. VAATIMUKSET

Valittaja vaatii kunnioittavasti, että markkinaoikeus

- 1) kumoaa edellä sanotun hankintapäätöksen;
- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa tarjouspyynnössä olevaa virheellistä kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä;
- 3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä; ja
- 4) velvoittaa hankintayksikön korvaamaan valittajalle asian markkinaoikeuskäsittelystä aiheutuvat oikeudenkäyntikulut korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona markkinaoikeuden päätös on ollut asianosaisten saatavissa. Valittaja varaa tilaisuuden esittää lopullisen oikeudenkäyntikuluvaatimuksensa vastaselityksensä tai muun lausumansa yhteydessä.

3. SALASSAPITO

Tämä valituskirjelmä sisältää valittajan liike- ja ammattisalaisuuksia. Ne on merkitty kirjelmään [kaksoisalleiviivauksin hakasulkeisiin].

4. VAATIMUSTEN PERUSTEET LYHYESTI

Valittajaa toteaa, että sen tarjouksen hylkäämisperusteet, jotka on lueteltu hankintapäätöksen liitteessä 1, ovat virheelliset. Hankintayksikkö on toiminut vastoin hankintalakia hylätessään valittajan tarjouksen.

Valittaja kiistää ensinnäkin sen, että sen tarjoama järjestelmä ei täyttäisi tarjouspyynnön sisältämiä vaatimuksia.

Toiseksi hankintayksikkö näyttää tulkitsevan tarjouspyynnön vaatimuksia vastoin sitä, miten ne on ilmaistu tarjouspyynnössä tai ne ovat osin epäselviä.

Kolmanneksi osa tarjouspyynnön vaatimuksista, siten kuin hankintayksikkö niitä näyttää tulkitsevan, on syrjiviä, kilpailua rajoittavia ja valittua tarjoajaa suosivia, eikä relevantteja hankinnan kohteen kannalta ja valittajan tarjouksen hylkääminen niillä perusteilla on myös suhteellisuusperiaatteen vastaisia. Syrjivät vaatimukset tulee jättää huomiotta.

5. VAATIMUSTEN PERUSTEET

5.1 Taustaa

5.1.1 Hankinnasta

Hankinnassa on kysymys julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) EU-kynnysarvot ylittävästä EU-hankinnasta. Tarjouspyyntö on relevantein osin valituksen liitteenä 3. Tarjouspyyntö/hankintailmoituksen liitteenä on ollut ESPD-lomake, sopimusluonnos ja sen yleisiä ehtoja, mutta ei esimerkiksi erillistä ja laajempaa hankinnan kuvausta, jossa olisi yksilöity esimerkiksi sitä onko hankinnan kohteena ns. valmisohjelmisto vai asiakaskohtaisen järjestelmä, mitä valittu yleinen CPV-koodikaan ei yksilöi.

Kyseessä oleva hankinta on valittajan käsityksen mukaan ensimmäinen juuri tällaista järjestelmää koskeva hankintayksikön avoimesti kilpailuttama hankinta. Hankintasopimus on tarkoitus tehdä neljän vuoden määräajaksi ajalle 01.12.2021 - 30.11.2025 jonka jälkeen se olisi voimassa toistaiseksi.

Hankinta koskee infrahankkeiden kuten kunnallistekniikan toteutussuunnittelun ja rakennuttamisen hankkeissa käytettävää tiedonhallintajärjestelmää SaaS-mallilla. Tiedonhallintajärjestelmällä hallinnoidaan kaikkia infrahankkeita sisällöstä riippumatta aina suunnittelun valmistelusta kunnossapidolle luovutukseen saakka. Hankittavan järjestelmän tarkoituksena on, että vastuualueiden henkilöt seuraavat niin suunnittelu- kuin rakennushankkeiden etenemistä ja varmistavat, että hankintayksikkö saa tilaajana ja omaisuuden omistajana laatuvaatimukset täyttäviä hankkeita.

Hankinta on perustunut puhtaaseen hintakilpailuun, sillä hinnan painoarvo on ollut 100 %. Hankintailmoituksessa tosin todetaan, että hinta ei ole ainoa myöntämisperuste.

Hankintapäätöksen mukaan hankintayksikkö sai määräaikaan 1.11.2021 klo 11.00 mennessä kaksi tarjousta: valittajan tarjous ja Infrakit Group Oy:n (jäljempänä Infrakit) tarjous. Hankintapäätöksellä valittajan tarjous hylättiin ja Infrakit valittiin palveluntuottajaksi.

Tarjouspyynnössä edellytettiin, että tarjoajan tulee järjestää tarjottavan järjestelmän esittely tilaajalle ennen sopimuksen allekirjoittamista, jotta tilaaja voi varmistua vaadittujen toiminnallisuuksien toimivuudesta. Valittaja sai kutsun tarjouspyynnössä mainittuun tarjotun järjestelmän esittelytilaisuuteen 10.12.2021, jolloin esittelytilaisuus myös pidettiin.

Hankintapäätöksen mukaan valittajan tarjous hylättiin, koska esittelytilaisuuden ja 10.12.2021 saadun lisäselvityksen perusteella CivilPointin tarjoama järjestelmä ei täytä tarjouspyynnön vaatimuksia liittyen hankittavaan järjestelmään. Tarkemmat perustelut järjestelmän tarjouspyynnön vastaisuudesta on esitetty hankintapäätöksen liitteessä 1 (valituksen liitteessä 1).

Hankintapäätöksessä todetaan, että ”Infrakit Group Oy:n tarjouksen todettiin 10.12.2021 pyydetyn ja 13.12.2021 saadun lisäselvityksen perusteella täyttävän tarjouspyynnön vaatimukset”. Selvitystä on pyydetty Infrakitiltä samana päivänä kuin valittaja on esitellyt tarjoamaansa järjestelmää hankintayksikölle. Valittaja on pyytänyt saada kopion sanotusta

pyynnöstä ja selvityksestä. Valittaja ei ole saanut selvityksestä kopiota, sillä hankintayksikkö on todennut sen sisältävän valitun tarjoajan liikesalaisuuksia. Valittajan ei ole saanut tiedokseen myöskään selvityspyyntöä.

Valittajan tiedossa ei ole, että Infrakit olisi pitänyt hankintayksikölle esittelytilaisuuden, kuten tarjouspyyntö edellyttää.

Valittaja on erillisestä pyynnöstä saanut tietoonsa valitun ja oman tarjouksensa vertailuhinnan (vertailuhinnan tarkempaa laskemista tarjouspyynnössä ei tarkemmin kuvata, ei myöskään sitä mille ajalle lisenssin yksikköhinta tulee antaa). Valittajan vertailuhinta on ollut [REDACTED] euroa ja valitun tarjoajan [REDACTED] euroa. Molemmat kyseessä olevat määrät on ilmeisesti laskettu yhden kuukauden lisenssihintojen perusteella laskien yhteen annetut yksikköhinnat kerrottuna tarjouspyynnön hankintamäärillä. Tiedossa ei ole, mille ajalle tarjouspyynnössä pyydetyn koulutus- ja kehitystyön hankintamääräarvio, 500 tuntia, on laskettu. Tarjouspyynnössä ei ole myöskään määritelty mitä koulutusta tässä tarkoitetaan, sillä järjestelmän käyttöönottokoulutuksen tilaajalle on tullut sisältyä lisenssihintoihin.

Taustaksi vielä todettakoon, että hankintayksikkö on valinnut käyttää avointa menettelyä hankinnassa. Ottaen huomioon, ettei se ole aiemmin hankkinut vastaavaa kokonaisuutta ja ottaen huomioon, että se on aiemmin tehnyt suorahankintoja yhdeltä toimittajalta, olisi neuvottelumenettely ollut valittajan näkemyksen mukaan perustellumpi hankintamenettely.

Hankintayksikkö on valinnut käyttää kokonaistaloudellisen edullisemmuuden perusteena halvinta hintaa, joka on valittajan mielestä erittäin poikkeuksellista tällaisessa hankinnassa, ja erityisesti kun hankintayksikkö ei ole hankkinut vastaavaa sovellusta avoimella kilpailutuksella aiemmin, vaan tehnyt suorahankintoja valitulta toimittajalta.

5.1.2 Hankintaa edeltävät 15.2.2021 ja 14.12.2020 tehdyt suorahankinnat Infrakitiltä

Hankintailmoituksen julkaisemista on edeltänyt valittajan markkinaoikeuteen tekemä valitus koskien hankintayksikön nyt valitulta tarjoajalta tehtyjä suorahankintoja (suorahankintapäätökset 15.2.2021 ja 14.12.2020), minkä johdosta markkinaoikeus on antanut päätöksensä 25.10.2021 nro H256/2021 (Dnro 20078/03.04.04.00.04/2021).

Valittajan 15.3.2021 tekemä valitus koski kahta hankintayksikön päätöstä. Niillä hankintayksikkö oli päättänyt hankkia

- aiempien ainakin neljän pilottihankkeen lisäksi pilotointiprojektin toisen vaiheen sisältäen Infrakit -ohjelmiston käyttöönottoprojektin 12 kuukauden määräaikaisella sopimuksella hintaan 57.600 euroa (alv 0 %). Tämän päätöksen 14.12.2020 (dnro 14122-2020) mukaan esitetyllä pilotoinnilla jatketaan Infrakit-sovelluksen soveltuvuuden tutkimista koko suunnittelu- ja rakentamisprosessissa ja Infrakit-sovelluksen pilotoinnin toisessa vaiheessa vuonna 2021 keskitytään kahteen pilottiprojektiin (yksi suunnittelu- ja yksi rakennuttamisen hanke) sekä vuonna 2020 tunnistettujen haasteiden, kuten tiedonhallinnan ja -kulun parantamiseen kehittämällä ja yhtenäistämällä infran elinkaaren tiedonsiirtoa.
- Infrakit -sovelluksen lisenssit rajattomalla lukumäärällä (päätös 15.2.2021, dnro 4930-2020). Hankintayksikön päätöksen mukaan uusi jatkuva sopimus kattaa

rajattoman määrän käyttölisenssejä kaikille hankintayksikön hankkeille niin hankintayksikön henkilöstön kuin urakoitsijoiden, työmaavalvojen ja suunnittelijoiden käyttöön. Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön markkinaoikeudessa ilmoittaman mukaan ollut 420.000 euroa.

Hankintayksikkö kumosi itse 15.2.2021 tekemänsä suora hankintapäätöksen 1.4.2021 valittajan tehtyä suora hankinnasta valituksen markkinaoikeuteen 15.3.2021. Toinen päätös oli hankintayksikön ilmoittaman mukaan laitettu valituksen vireille tullessa jo täytäntöön.

Suora hankintapäätöksen kumoamisen perusteena oli se, että ”hankintapäätöksessä 15.2.2021 § 13 ei ole perusteltu hankintalain vaatimalla tasolla sitä, että millä perusteella vain yksi tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan ja ettei järkeviä vaihtoehtoisia tai korvavia ratkaisuja ole olemassa”. Kumotessaan päätöksen hankintayksikkö ilmoitti valittajalle sähköpostiviestissään, että hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan julkisella tarjouspyynnöllä vaatimuksiaan vastaavan projektipankin. Valittaja toteaa, että projektipankin kilpailuttaminen olisi ollut paljon suppeampi kuin mainitun suora hankinnan ja nyt puheena olevan hankinnan kohde, josta projektipankki on vain osa. Uutta kilpailutusta ei kuitenkaan päädytty toteuttamaan projektipankkihankintana, kuten nyt puheena olevasta tarjouspyynnöstä ilmenee.

Markkinaoikeus totesi päätöksessään 25.10.2021, että hankintayksikkö on 14.12.2020 tehdyn suora hankintapäätöksen osalta menetellyt hankinnassaan hankintasäännösten vastaisesti, kun se on toteuttanut Infrakit-sovellusta koskevien asiantuntija- ja kehityspalvelujen sekä niihin liittyvien lisenssien hankinnan sitä kilpailuttamatta.

Hankintayksikön ja Infrakitin välillä on ilmeisesti edelleen voimassa jo vuonna 2018 tehty lisenssisopimus (dnro 15450-2018), sekä käyttöönottokoulutus 2020 -sopimus (dnro 4930-2020), jotka ovat sisältäneet rajatun määrän lisenssejä. Ne on ollut tarkoitus korvata 15.2.2021 tehtyyn päätökseen liittyvällä hankinnalla. Hankintayksiköltä 22.10.2021 saadun tiedon mukaan näistä ei ole tehty kirjallisia sopimuksia eikä kirjallista tilausta, vain hankintapäätökset.

Nyt kyseessä oleva hankintapäätös koskee valittajan käsityksen mukaan vastaavaa kokonaisuutta kuin josta on kyse aiemmassa 15.2.2021 tehdystä hankintayksikön itsensä kumoamassa suora hankintapäätöksessä.

5.1.3 Hankintaa edeltävät suora hankinnat Infrakitiltä kokonaisuutena

Hankintayksikön ja toimittajaksi valitun Infrakit Group Oy:n sen perustamisesta lukien jatkuneen merkittäväksi katsottavan yhteistyön osoittamiseksi valittajan asiamies on aiemman valituksen aikana pyytänyt hankintayksiköltä tietoja siitä, kuinka paljon Turun kaupunki on yhteensä maksanut Infrakit Group Oy:lle/DCS Finland Oy:lle (Infrakit Group Oy:n nimi on ollut 8.8.2019 saakka DCS Finland Oy) projekteista ja lisensseistä aikavälillä 1.1.2016-18.8.2021 eri hankintapäätösten perusteella. Infrakit Group Oy on merkitty kaupparekisteriin 25.1.2016.

12.10.2021 saadun selvityksen mukaisesti Turun kaupunki on eri päätösten/sopimusten perusteella maksanut Infrakit Group Oy:lle/DCS Finland Oy:lle vuosittain eriteltyinä seuraavat summat (sis. alv):

Vuosi	Yhteensä euroa (sis. alv)
2016	24 527,20 (ensimmäinen lasku 17.3.2016)
2017	29 016
2018	50 046,40
2019	38 464,80
2020	193 358,95
2021	53 084,40 (18.8.2021 mennessä)
Yhteensä	388 497,75

5.1.4 Aiempien hankintojen merkitys asiassa

Edellä yksilöidyt euromäärät, jotka on maksettu usean suorahankinnan perusteella Infrakitin perustamisesta lukien, osoittavat, että hankintayksikön ja Infrakitin välinen yhteistyö on ollut pitkään merkittävää ja laajamittaista. Yhteistyössä ei ole valittajan näkemyksen mukaan enää ainakaan viimeisimpinä vuosina ole voinut olla kyse ns. pilotoinnista (palvelun tai järjestelmän kokeilemisestä), jollaista hankintalaki ei edes tunnista poikkeukseksi kilpailuttamisesta, vaan näyttää siltä, että hankintayksikkö on osaltaan osallistunut valitun toimittajan tuotteen ja palvelun kehittämiseen merkittäväillä panostuksilla vuosien varrella, joka vaikuttaa muita alan toimijoita kohtaan syrjivästi.

Valittajan näkemyksen mukaan tämä tausta, vaikka se ei olekaan valituksen kohteena, korostaa tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun sekä suhteellisuuden periaatteiden toteutumisen tärkeyttä nyt kyseessä olevassa kilpailutuksessa, jotta muillakin tarjoajilla olisi aito mahdollisuus osallistua kilpailuun ja tulla valituksi tarjoajaksi ja jotta kilpailuolosuhteet tulisivat - julkisten varojen mahdollisimman tehokkaaksi käyttämiseksi - hyödynnetyiksi. Edellä mainitut periaatteet tarkoittavat valittajan näkemyksen mukaan myös sitä, ettei hankinnan ehtoja määritellä perusteettomasti hankinnan tarpeisiin nähden.

Näiden periaatteiden merkitystä korostaa osaltaan myös se, että puheena olevassa hankinnassa on myös valittu tehtäväksi varsin pitkäaikainen sopimus eli neljän vuoden sopimus, ottaen huomioon se, että kyseinen järjestelmä ollaan hankkimassa ensimmäistä kertaa avoimella kilpailutuksella.

Hankintayksikön on ollut myös huolehdittava siitä, että kaikilla tarjoajilla on samat tiedot hankinnan kohteesta kuin valitulla nykyisellä toimittajalla ja että nykyinen toimittaja ei saa etua asemastaan syrjivällä tavalla.

On huomattava, että valittu tarjoaja ei ole esittänyt yhtäkään kysymystä tarjouspyynnöstä tarjouskilpailun kysymysten esittämisvaiheessa (valituksen liitteessä 3). Kysymyksistä ja vastauksista voi huomata, että valitulle tarjoajalle ei ole ollut epäselvää edes tarjouksen hinnoitteluyksiköt, joissa ei ole ilmaistu pyydetyn lisenssihinnan ajanjaksoa (kuukausi, vuosi tms.), eikä se ole ollut kiinnostunut hintojen perustana olevista käyttäjämääristä, joita ei ollut kaikilta osin määritelty. Todettakoon, että tarjouspyynnössä pyydettiin erikseen koulutus- ja kehitystyön tuntihinta ja hankintamääräarviona on 500 tuntia, josta tarjouspyynnössä ei kerrota miltä ajalta arvio on laskettu (esimerkiksi vuosi tai sopimuskauden määräaikainen osuus). Valitulla tarjoajalla, joka on nykyinen toimittaja, voi olla ollut hankittavista määristä tarkempaa tietoa.

Valittajan näkemyksen mukaan edellä mainitut hankintalain periaatteet eivät ole toteutuneet tarjouspyynnön laatimisessa ja sen mukaisessa valittajan tarjouksen arvioinnissa.

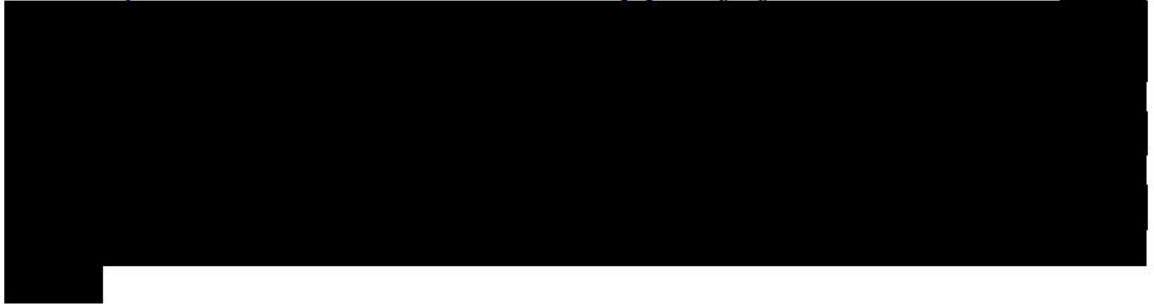
5.2 Tarjouksen hylkäysperusteet ovat virheelliset eivätkä oikeuta tarjouksen hylkäämiseen

Seuraavassa käydään kohta kohdalta läpi valittajan tarjouksen hylkäämiselle hankintapäätöksessä esitetyt perusteet ja miksi ko. perusteet eivät muodosta hankintalain mukaan hyväksyttäviä hylkäämisen perusteita.

5.2.1 Toiminnallisuuksien käyttö ilman lisäosien- tai sovellusten avaamista tai käyttöä

Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”Kaikki vaaditut toiminnallisuudet, kuten tiedostojen hallinta ja aineiston tarkastelu eri näkymissä pitää olla käytettävissä ilman erillisten lisäosien- tai sovellusten avaamista tai käyttöä.”

Hankintapäätöksen mukaan vaatimus ei täyty tarjoajan kohdalla koska

Vaatimus täyttyy valittajan tarjouksen kohdalla.

On huomattava, että tarjouspyynnön vaatimus koskien integraatioita yleisimmin käytössä oleviin 3D-koneohjausjärjestelmiin ja mittalaitteisiin tarkoittaa myös sitä, että sen toiminnallisuuden saavuttamiseksi on saatava käyttöoikeus kolmannen ohjelmiin, joka tarkoittaa myös lisäosan käyttöä. Nyt kyseessä oleva vaatimus on siten myös ristiriitainen ja tarjouspyyntö epäselvä hankinnan muiden vaatimusten kanssa, jotka edellyttävät tällaisten lisäosien tai sovellusten olemassaoloa. Se on myös syrjivä tai sitä sovelletaan syrjivästi, jos tietyt lisäosat tai sovellukset ovat sallittuja, mutta eivät kaikki. Esimerkiksi valitun palvelutarjoajan järjestelmässä on integraatio Leican 3D-koneohjausjärjestelmiin. Tämä integraatio on toteutettu Leica ConX-pilvipalveluun. Eli valitun toimittajan järjestelmässä vaatimus integraatiosta koskien Leican 3D-koneohjausjärjestelmiä - ja siten tämä toiminnallisuus - ei toteudu ilman lisäosaa (Leica ConX-pilvipalvelua), joten valitun tarjoajankin tarjous olisi tämän perusteella tullut hylätä tarjouspyyntöä vastaavamattomana. [REDACTED]

Vaatimus on hankintayksikön soveltamalla tavalla myös syrjivä, koska se ilmeisestikin suosii valittua palveluntarjoajaa, eikä se ole viime kädessä perusteltu ja vaatimus on myös suhteellisuusperiaatteen vastainen ottaen huomioon hankinnan luonteen, käyttötarkoituksen ja laajuuden. Olennaista ei ole koostuuko järjestelmä tai ohjelmisto yhdestä tai useasta osasta, komponentista tai sovelluksesta, vaan siitä että relevantit toiminnallisuudet saavutetaan.

Hankintayksikkö ei saa perusteetta asettaa hankinnalle ehtoja, jotka rajoittavat vaatimukset täyttävien tarjousten määrää. Hankintayksikkö on valinnut käyttää halvinta hintaa ja asettaa kaikki toiminnallisuudet ja ominaisuudet minimivaatimuksiksi, vaikka kyseessä ei olisi välttämätön ominaisuus ja haluttu tavoite voidaan saavuttaa muillakin tavoilla. Tällöin minkä tahansa ominaisuuden täyttämättä jättäminen johtaa tarjouksen hylkäämiseen, joka ei ole suhteellisuusperiaatteen mukaista. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa tämäntyyppisissä IT-hankinnoissa on tavanomaista huomioida erikseen sekä hinta että laatu, kuten tässäkin olisi tullut valittajan mielestä toimia, eikä asettaa kaikkia toiminnallisuuksia tai ominaisuuksia vähimmäisvaatimuksiksi, ottaen myös huomioon edellä kuvattu hankinnan tausta.

Mitä tulee perusteluissa [REDACTED]

5.2.2 Integraatiot yleisimmin käytössä oleviin 3D-koneohjausjärjestelmiin ja mittalaitteisiin

Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”Järjestelmässä on integraatiot yleisimmin käytössä oleviin 3D- koneohjausjärjestelmiin ja mittalaitteisiin, kuten Novatron, Leica, Trimble tai vastaavat. Integraation avulla saadaan toteutusmalliaineisto (ns. koneohjausmallit) reaaliaikaisesti työkoneen 3D-koneohjausjärjestelmään ja vastaavasti työkoneiden 3D- koneohjausjärjestelmillä ja mittalaitteilla mitatut toteumapisteet reaaliaikaisesti järjestelmän näkyvään työstettävään malliin ja mittalinjaan sidottuina.”

Hankintapäätöksen mukaan vaatimus ei täyty koska ”esittelyn aikana on [REDACTED] eikä vaatimus [REDACTED]

täyty.

”.

Integraatio tarkoittaa liittymää kolmansien tahojen 3D-koneohjausjärjestelmiin ja mittalaitteisiin, joka edellyttää lähtökohtaisesti sopimusta ko. tahojen kanssa.

Valittajalla on

integraatiota.

Hylkäämisperusteluissa tehty johtopäätös on virheellinen. Vaatimus täyttyy valittajan tarjouksessa.

5.2.3

Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”3D-koneohjausjärjestelmän integraation tulee mahdollistaa mm. rakennuttajan/valvojan seurantamahdollisuus työmaan edistymisestä järjestelmän avulla reaaliaikaisesti mm. näkemällä työkoneiden sijainnit ja työvaiheet työmaalla reaaliaikaisesti. Tarvittaessa tulee pystyä seuraamaan reaaliaikaisesti esim. kuorma-autojen ajoreittejä ja niiden kuljettamien massojen määriä. Myös 3D koneohjausjärjestelmien kalibrointimittaukset tulee pystyä varmistamaan järjestelmän näkymästä.”

Hankintapäätöksen mukaan vaatimus ei täyty koska ”

Vaatimuksessa

Valittajan tarjous täyttää

tarjouspyynnön vaatimuksen.

5.2.4 Turun kaupungin omien karttojen hyödyntäminen WMS-rajapinnan avulla

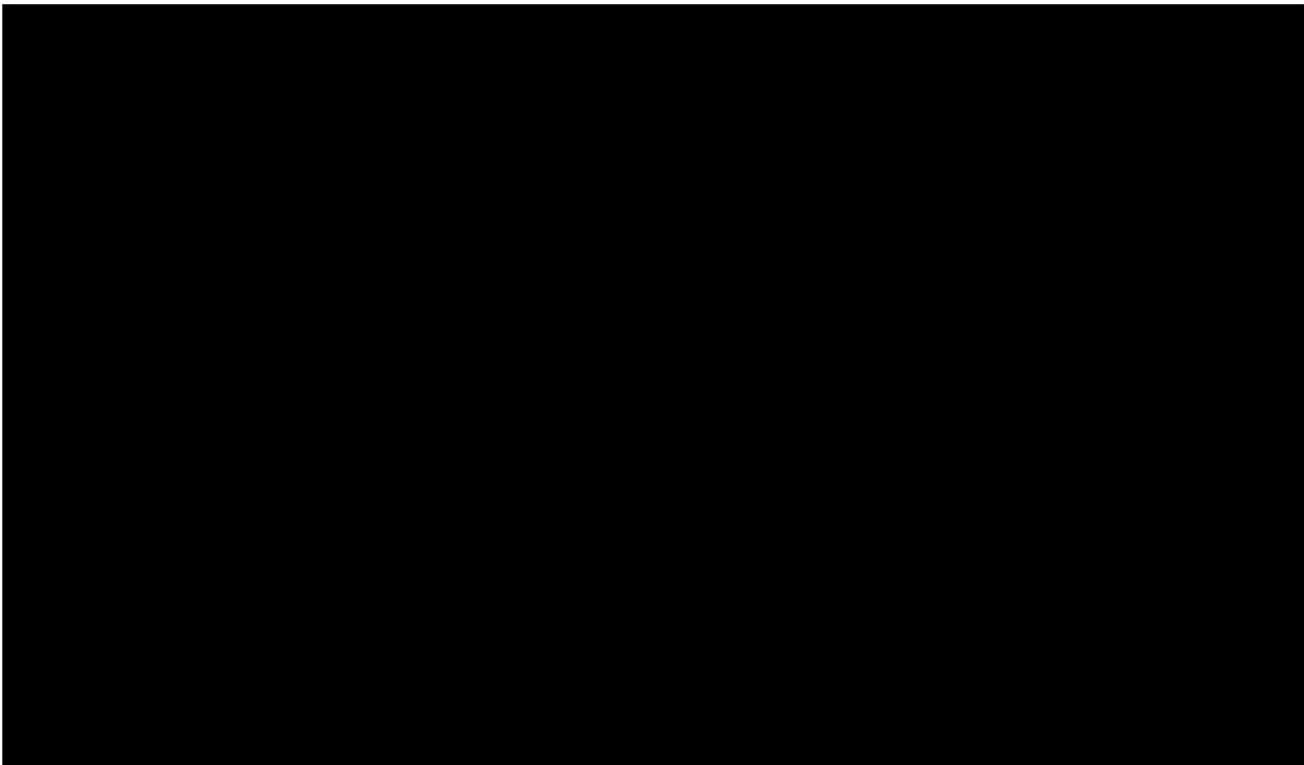
Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”Palveluun sisältyy käyttäjän erikseen valitsemat taustakartat. Järjestelmässä pystytään hyödyntämään Turun kaupungin omia karttoja WMS-rajapinnan avulla.”

Hankintapäätöksen mukaan vaatimus ei täyty koska ”Järjestelmässä ei pysty hyödyntämään Turun kaupungin omia karttoja WMS- rajapinnan avulla”.

Tämäkin toteamus on virheellinen. Vaatimus täyttyy, sillä Turun kaupungin omat kartat pystytään hyödyntämään WMS-rajapinnan avulla. Turun kaupungin edustajat eivät kertoneet esittelytilaisuuden yhteydessä, eikä siitä ole mainintaa tarjouspyynnössä, että heidän käytössään on vanhempi WMS-palvelinversio (1.1.1), josta syystä sillä hetkellä esittäminen ei onnistunut. Se että hankintayksikön käytössä oli vanhempi versio, tuli esiin vasta hankintapäätöksen jälkeen, ja tämän toiminnallisuuden esittämisen epäonnistuminen johtui juuri tästä seikasta. Jos vanhemman version käyttäminen olisi ollut tiedossa tarjouspyynnön perusteella tai tuotu muuten esiin hankintayksikön toimesta esittelytilaisuudessa, toiminnallisuus olisi saatu toimimaan yhdellä klikkauksella. Valittajan edustajat kuitenkin sanoivat jo tilaisuudessa, että vastaava palvelu on saatu toimimaan muiden kaupunkien kohdalla, jolloin vaatimuksen täyttymisestä ei ole jäänyt epäselvyyttä. Hankintayksikön olisi tullut antaa tieto siitä, että heidän käytössään on vanhempi eikä uusin versio, eikä toimimattomuutta esittelytilanteessa voida näin lukea valittajan vahingoksi. Ko. karttojen hyödyntäminen vaatimuksen mukaisesti onnistuu tarjoukseen sisältyvänä siis myös vanhemmalla versiolla, kun nyt käytössä oleva versio tiedetään.

Osoituksen toimivuudesta on vielä alla kuvakaappaus (luottamuksellinen) valittajan tarjoamasta järjestelmästä, jossa on esitetty Turun WMS-palvelusta yksi karttataso:

█

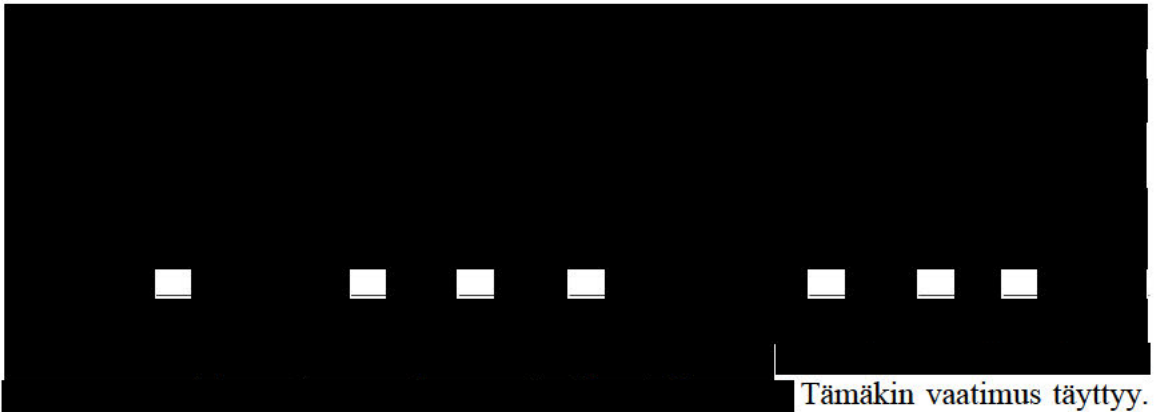

█

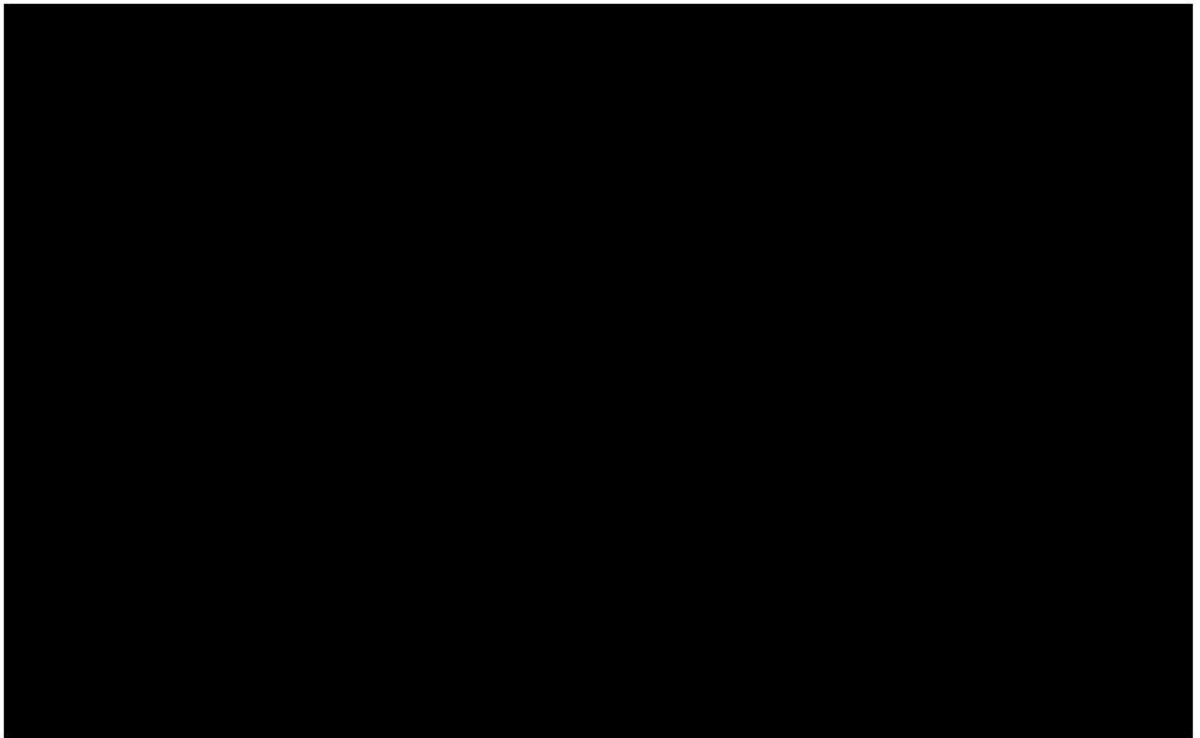
5.2.5 [REDACTED]

Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”Inframalliaineistoa, kuten katuihin, vesihuoltoon ja taitorakenteisiin liittyvää aineistoa tulee pystyä tarkastelemaan 2D- ja 3D-näkymästä sekä yhdistelmämalleina siten, että voidaan varmistaa suunnitelmien rakentamiskelpoisuus. Myös IFC-mallien tarkastelu tulee olla mahdollista. 3D-näkymästä tulee pystyä erottamaan pintojen muodot (esim. kolmioverkkoa apuna käyttäen) ja havainnollistaa eri InfraBIM-koodauksen mukaiset pinnat ja taiteviivat esim. väreillä tai tekstuureilla. Järjestelmän tulee tukea Inframodel 3 ja 4 formaatteja.”

Hankintapäätöksen mukaan ”vaatimus ei täyty [REDACTED]

[REDACTED] Tämäkin vaatimus täyttyy.
Hankintayksikkö soveltaa itse asettamaansa vaatimusta virheellisesti. [

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

5.2.7 [REDACTED] kansiorakenteen raahaus

Tarjouspyynnön vaatimuksena on ollut että ”Järjestelmään avattuun hankkeeseen tulee pystyä sisällyttämään useampi YIV-kansiorakenne samaan hakemistopuunäkymään. Kansioden sisältämien aineistojen välinen linkittäminen kansiorakenteiden välillä tulee olla mahdollista. Ks. Hankinnan taustaa kohdassa Muut tiedot. Tyhjän YIV- tai muun Turun kaupungin käyttämän kansiorakenteen voi luoda hankkeelle yksinkertaisesti esim. Windowsista siirtämällä tai toisesta hankkeesta kopioimalla.”

Hankintapäätöksen mukaan vaatimus ei täyty koska [REDACTED]

[REDACTED] Kansiorakenteen raahaus Windowsista ei toiminut esittelyn aikana.”

Kansiorakenteen voi kopioida toisesta hankkeesta. Kansiorakenteen ”raahaus” ei ole vaatimuksena, joten se ettei ”raahaaminen” onnistunut esittelytilaisuudessa, ei tee valittajan järjestelmästä vaatimuksen vastaista. Kansiorakenteen kopiointi toisesta hankkeesta esiteltiin esittelytilaisuudessa onnistuneesti. Hankintayksikön johtopäätös on siten virheellinen.

Tarjoajan tarjoama järjestelmä täyttää vaatimuksen [REDACTED]

5.3 Tarjouspyynnön muista vaatimuksista

Tarjouspyynnön yhtenä vaatimuksena on, että järjestelmässä on mahdollisuus M-Files-integraatioon ja integraatio on käytettävissä 1.1.2023. Kysyttäessä hankintayksikkö on todennut, että M-Files integraatio ei sisälly tarjottavaan hintaan, vaan järjestelmään tulee olla mahdollista kehittää integraatio myöhemmässä vaiheessa kehitystyönä. Vaatimus on kirjoitettu niin, että se suosii valittua tarjoajaa, jolla integraatiota ei ole, toisin kuin valittajalla, koska integraatio on tarjouspyynnön mukaan joka tapauksessa toteutettava.

Tarjouspyynnössä ei toisaalta ole ollut vaatimuksena integraatioita hankintayksikön käytössä oleviin muihin kunnossapidon omaisuudenhallintajärjestelmiin (Trimble Locus sekä Trimble NIS), joihin infrarakennushankkeiden tietoa viedään kunnossapidon käytettäväksi. Nämä mainitut järjestelmät muodostavat hankintayksiköllä käytössä olevan ns. kaupunkitietomallin, jonka hankintayksikkö on todennut tärkeäksi omalle toiminnalleen esimerkiksi Infrakit-päivillä 17.2.2021 pidetyssä esityksessä¹. Hankintayksikkö on maaliskuussa 2021 nimenomaisesti päättänyt, että kun kaupungin ulkopuolisilta tahoilta tilataan aineistoja tai palveluita, tulee aineistojen yhteensopivuus varmistaa kaupunkitietomallin kanssa.

Todettakoon, että valittajan tarjoamassa järjestelmässä on jo olemassa tiedonsiirtointegraatiot näihin omaisuudenhallintajärjestelmiin (Trimble Locus sekä Trimble NIS). Se, että em. integraatiota ei ole tässä vaadittu (joka integraatio aikaansaa lisätyötä ja -kustannusta tarjoajalle, jolla integraatiota ei jo ole) ei ole linjassa em. hankintayksikön päätöksen kanssa. Myös tämän vaatimuksen puuttuminen tarjouspyynnöstä osoittaa valittajan mielestä, että tarjouspyyntö on laadittu valittua eli nykyistä toimittajaa suosivaksi.

¹ Esitys: ”Turun kaupungin infran kehittäminen, Johanna Akkanen, vastaava rakennuttaja”. Hankintayksikön edustajan esitys ko. päivillä on katseltavissa YouTube-palvelusta: <https://youtu.be/WabIZG8idrM?t=9602>

5.4 Yhteenveto

Valittajan tarjoama ratkaisu on käytössä Suomessa useissa hankkeissa ja tilaajaorganisaatioissa. Kyseistä ratkaisua voidaan toiminnallisuuksiltaan sekä kattavuudeltaan laajentaa suuremmaksi kokonaisuudeksi asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Ratkaisu on myös käytössä EU-alueella muissa maissa, joissa ratkaisulla hallitaan laajoja hankekokonaisuuksia.

Hankintayksikön listaamat hylkäämisen perusteet ovat virheellisiä ja tarjouksen hylkääminen on ollut hankintalain vastaista. Osa havainnoista on virheellisiä ja osin hankintayksikkö on valittajan mielestä tulkinnut vaatimuksia toisin kuin miten tarjouspyynnön vaatimus on ymmärrettävissä ja siten että ne syrjivät valittajan tarjoamaa järjestelmää valitun tarjoajan järjestelmän eduksi ja ovat kilpailua perusteetta rajoittavia ja suhteellisuusperiaatteen vastaisia. Valitun tarjoajan järjestelmä on ollut ja on edelleen hankintayksikön käytössä suorahankinnoin vuodesta 2016 lukien.

Vaikka hankintayksiköillä on todettu oikeuskäytännössäkin olevan laaja harkintavalta asettaessaan hankinnan kohdetta koskevia vaatimuksia, tulee niiden kuitenkin ottaa huomioon hankintalain 2 §:n 1 momentissa ilmaistut vaatimukset olemassa olevien kilpailuolosuhteiden käytöstä sekä tarjousmenettelyyn osallistuvien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta samoin kuin hankintalain 71 §:ssä ilmaistu vaatimus siitä, että teknisten eritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

Hankintalain 67 §:n mukaan Tarjouspyyntö ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Hankintayksikkö vastaa siitä, että sen laatima tarjouspyyntö on hankintalain periaatteiden mukainen ja selkeä ja että se soveltaa asettamiaan vaatimuksia, kuten ne on tarjouspyyntöaineistossa esitetty.

Hankintalain 71 §:n mukaan hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä niihin mahdollisesti sisältyvät tekniset eritelmät on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä ja niissä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet. Määritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun, eivätkä ne saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa.

Nämä hankintalain periaatteet eivät ole toteutuneet.

Kokonaisuutena hankintayksikkö näyttää asettaneen nykyisin käytössä olevan järjestelmän toiminnallisuuksia ja ominaisuuksia vaatimuksiksi. Hankintayksikkö ei ole esimerkiksi neuvottelumenettelyssä selvittänyt, millaisia ratkaisuja on tarjolla ja miten eri tavoin samaan tavoitteeseen voidaan päästä. Huomioon asian arvioinnissa on otettava myös hankinnan tausta ja se, että hankintayksikkö on valinnut käyttää valintaperusteena vain hintaa ja asettanut kaikki tarpeelliseksi katsomansa toiminnallisuudet ja ominaisuudet vähimmäisvaatimuksiksi. Vaatimusten asettamisessa ei saa olla kyse hankinnan ehtojen perusteettomasta määrittelystä tai keinotekoisesta kaventamisesta niin että vain yksi toimittaja pystyisi tekemään tarjouksen. Hankintayksikkö näyttää pyrkineen määrittelemään myös sitä, miten joku toiminnallisuus tai ominaisuus tulee toteuttaa, ei

vain lopputuloksena syntyvää toiminnallisuutta tai ominaisuutta, mikä on nykyistä toimittajaa suosivaa.

Valitun tarjoajan tarjoama vertailuhinta ([REDACTED]] euroa, jossa lisenssien hinta on valittajan käsityksen mukaan kuukausihinta) on ollut noin 33 % kalliimpi kuin valittajan hinta ja euroissa laskettuna hinnanero vuodessa on valittajan arvion mukaan merkittävä. Lisenssien kuukausi- tai vuosihintojen vertailussa (pois lukien vertailuhinnasta siis koulutus- ja kehitystyön osuus, 500 tuntia, jonka euromäärä valittajalla ei ole valituksen tarjoajan osalta tiedossa) ero on todennäköisesti vielä suurempi, jopa lähempänä 100 %:ia. Lisenssit muodostavat valittajan näkemyksen mukaan hankinnan pääasiallisen osuuden. Valittajan mielestä kokonaistaloudellinen edullisuus ei ole hankinnassa myöskään toteutunut.

Voidaan myös todeta, että hankintayksikön itsensä kumoaman suorahankintapäätöksen 15.2.2021 mukaan Infrakit Group Oy:n kanssa tehtäväksi suunniteltu sopimus olisi kattanut rajattoman määrän käyttölisenssejä kaikille hankintayksikön hankkeille niin hankintayksikön henkilöstön kuin urakoitsijoiden, työmaavalvojien ja suunnittelijoiden käyttöön ja myös projektipankki -toiminnallisuuden rajattoman käytön mutta vuoden 2021 lisenssien kustannus olisi ollut yhteensä vain 60.000 euroa/vuosi ja 1.1.2022 alkaen 120.000 euroa/vuosi (alv 0 %).

Sanotuun perustein, koska tarjoajan tarjous on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimukset, tai jos vastoin tätä katsottaisiin, ettei näin kaikilta osin ole, koska kyseessä olevia syrjiviä vaatimuksia ei tule soveltaa, hankintapäätös tulee kumota ja ottaa valittajan tarjous tarjousvertailuun ja valita valittaja palveluntuottajaksi halvimman hinnan perusteella.

Vaihtoehtoisesti, mikäli markkinaoikeus katsoisi tarjouspyynnön epäselväksi jonkun esiin nostetun vaatimuksen osalta, jolloin tarjouspyyntö ei ole ollut omiaan tuottamaan vertailukelpoisia tarjouksia, tulee hankintapäätös kumota ja velvoittaa hankintayksikkö suorittamaan kilpailutus uudelleen korjaten siinä todetut virheet, jos hankintayksikkö edelleen aikoo tehdä vastaavan hankinnan.

Valittaja on hankintalain mukaisesti ilmoittanut hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Helsingissä 5. tammikuuta 2022

Kunnioitavasti,

ARKANCE SYSTEMS FINLAND OY (AIK. CIVILPOINT OY)

Laati

Tuija Kaijalainen
asianajaja, VT, KTK, Helsinki

LIITTEET

- 1 Valituksenlainen päätös 22.12.2021 liitteineen (salassapidettävä)
- 2 Hankintapäätöksen tiedoksisaamista koskeva sähköposti
- 3 Tarjouspyyntö / hankintailmoitus, sopimusluonnos ja kysymykset ja vastaukset